

SAFARI

NYHETSBRV FRÅN EKOTURISMFRÖNINGEN # 3-02
www.ekoturism.org

I DETTA NUMMER:

Sweden Active Holiday- en länk till utlandet

- sidan 5

Samisk representant på FN-toppkonferens

- sidorna 6-7

Turistrådet marknadsför varumärket Sverige

- sidan 8

Turismutbildningar kartlagda

- sidan 9

Drömresor i Sverige

- sidan 12

HÄR ÄR DE!

Den 16 maj presenterades de första tolv godkända företagen av Hans Fahlén ute på Bullarö i Stockholms skärgård. Det var en strålande majdag då Sverige visade sig från sin allra bästa sida och man bara längtade efter att få komma ut och uppleva naturen på olika sätt. Och varför inte på något av de arrangemang som nedanstående företag anordnar.

I detta sista nummer av Safari innan sommaren kan du bland annat läsa om hur märkningsprocessen gått till och varför just dessa företag och produkter blev märkta i denna första omgång.

Hoppas också att du gläds lika mycket som vi över de positiva reaktioner som företagen och Naturs Bästas har fått både i Sverige och utomlands!

DUSSINET FULLT!

“Naturens Bästa” presenterar den första buketten godkända svenska ekoturismföretag, och deras nu kvalitetsmärkta arrangemang

Pressmeddelande 2002-05-16

Idag offentliggjordes de första tolv svenska ekoturismarrangörerna, som får använda symbolen “Naturens Bästa” på ett urval av sina researrangemang. Detta är också de första företag på det norra halvklotet som officiellt godkänns som ekoturismarrangörer. Något som sker i direkt anslutning till det internationella toppmöte om ekoturism, som FN genomför i Québec nästa vecka med anledning av det Internationella Ekoturismåret-2002.

Kvalitetsmärket “Naturens Bästa” visar nu vägen till några av de bästa upplevelsearrangemangen i svensk natur. “Naturen Bästa” är vägvisaren till ett roligare resande - för alla inblandade!

I februari sjösattes kraven för en svensk kvalitetsmärkning av miljöanpassad och lokalförankrad upplevelseturism i naturen. På TUR-Mässan i Göteborg i mars lanserades systemets symbol.

Nu presenteras alltså de första godkända arrangörerna av svensk-ekoturism. Avsändare bakom märkningen är Ekoturismföreningen som huvudman, tillsammans med Sveriges Rese- och Turistråd, med det gemensamma målet att skapa mer och bättre ekoturism i Sverige. Märkningssystemet utvecklades under 2001 i nära samarbete med ALMI i Västerbotten och HälsingeTur, med pengar i första hand från Jordbruksverket.

En buketten arrangörer från Fegen i söder till Stora Sjöfallet i norr

Den första omgången av godkända arrangörer innehåller tolv företag spridda över hela Sverige och med olika inriktning som turridning, timmerflottsferier, kajakpaddling, jakt, Bo på Lantgård, hundspann, renslädfärd, fjällvandring och samiska upplevelser.

-Det är med inte så lite stolthet som vi nu presenterar det första dussinet godkända arrangörer. En färgsprakande buketten med inslag från

Halland i söder till Lappland i norr, där några redan är kända och etablerade, medan andra är små och okända, förklarar **Staffan Widstrand** från Ekoturismföreningens styrelse. Trots skillnader i omsättning och erfarenhet, så har alla företagen en minsta gemensam nämnare i att de uppfyller märkningens tydliga miljö- och kvalitetskrav.

- Alla kan sitt resmål utan och innan, de gynnar den lokala ekonomin och har miljöanpassat sin verksamhet. Dessutom bidrar de alla aktivt till lokalt naturskydd och/eller försvaret av kulturvärden, satsar på upptäckarglädje och kvalitetssäkrar sina arrangemang, framhåller **Staffan Widstrand**.

Stöd till fjällrävar och jaktfalkar - Motstånd mot vägbyggen och utbyggnad av forsar

En särskild kärphäst inom märkningen är att varje arrangör inte bara ska miljöanpassa sin verksamhet, utan dessutom aktivt ska bidra till lokalt natur- och kulturskydd.

- Nu kan vi för första gången konkret visa hur detta stöd kan se ut. Några arrangörer återupplivar och levandegör samiska traditioner. Andra vårdar gamla slätterängar eller stödjer hotade arter som jaktfalk och fjällräv. En tredje grupp värnar på olika sätt om befintliga naturreservat eller gynnar den biologiska mångfalden inom ett särskilt område, fortsätter **Staffan Widstrand**.

- Dessutom kan vi lyfta fram konkreta exempel där godkända arrangörer motsatt sig vägbyggen genom naturreservat eller utbyggnad av skyddsvärda forsar. Kvalitetssymbolen “Naturens Bästa” förmedlar därför ett klart budskap till resenären, om att här erbjuds inte bara några av de bästa arrangemangen i svensk natur, utan också för den natur man besöker!

Stort internationellt intresse för Nature’s Best

I slutet på april samlades represen-

tanter från åtta arktiska länder för att diskutera ekoturism i länderna runt Nordpolen. Den nya svenska ekoturismmärkningen väckte mycket stort intresse och framhölls av många som ett avgörande steg framåt och en förebild för andra länder.

- Under hela våren har det internationella intresset vuxit för kvalitetsmärkningen “Nature’s Best”, och bland annat har holländsk, italiensk, engelsk och nordamerikansk press skrivit om märkningen. Ett populärt polskt TV-program har gjort ett inslag om svensk ekoturism, och Belgiens turistministerium liksom UNEP har vänt sig direkt till Turistrådet för att få veta mer, berättar **Ellika Nyqvist** från Sveriges Rese- och Turistråd.

- Dagens godkända arrangörer lär stegra det intresset än mer. Med märkta researrangemang som vandring med klövjererar, kajakturen i skärgården, jakt på råbock och älg, hundspannsturer i vinterskogen och mycket annat, så får vi värdefulla profilprodukter som kan marknadsföra hela Sverige som destination. Dessutom har vi redan kunnat se att märkningen stimulerar fram fler och bättre arrangemang, och det är säkerligen bara en början. Högre kvalitet leder också till fler nöjda gäster med en positiv bild av Sverige.

Ett tjugotal företag granskade

Närmare tjugotio företag presenterade sina ansökningshandlingar i början av mars, och under april har ett halvt dussin utbildade kvalitetsgranskare besökt dessa företag. Från varje besök har sedan en besöksrapport skrivits och i början av maj tog systemets märkningskommitté ställning till vilka företag som skulle godkännas och vilka av deras arrangemang som skulle få märkas med “Naturens Bästa”.

- De flesta ansökningar uppfyllde grundkraven, men tyvärr kunde ändå inte alla godkännas. Skälet är den bedömning som systemet gör av arrangemangens gäst-

kvalitet och av deras bidrag till naturskydd, och där var vår kommitté inte övertygade om att alla riktigt höll måttet, poängterar **Per Jiborn** märkningsansvarig för "Naturens Bästa".

- Men för flera av de ännu inte godkända arrangörerna handlar det om brister som kan rättas till inom en snar framtid. Därför hoppas vi att flera av dessa företag kommer att finnas med i någon av de två kommande omgångar av företag som behandlas senare i år, avslutar **Per Jiborn**.

Dessa är de första tolv godkända ekoturismföretagen.

1) **Alvhaga Vildmark AB** vid sjön Fegen i Halland, som märker kanotpaket och jakt på råbock.

2) **Aurora Borealis Adventures** vid Vindelälven i Västerbotten, som märker korta och längre hundspannsturer.

3) **Fjällhästen AB** i Ammarnäs i Västerbotten, som märker fjällturridning på Islandshästar.

4) **Grövelsjöns Fjällstation STF AB** i nordvästra Dalarna, som märker fjällkurser för familj och barn, guidade fjällvandringar och friluftsdagar, och friluftskurser i livskvalitet.

5) **Lapplandsafari AB** i Ammarnäs i Västerbotten, som märker dagsbesök och veckoturer till samisk fjällgård, konferens i Geunja och skolresa till Ammarnäs.

6) **Larsbo Gård** i Hälsingland, som märker Bo på Lantgård med guidade vandringar och hästkörning.

7) **Orust Kajak & Friluftsliv AB** på Orust i Bohuslän, som märker kajakkurser och grupputflykter med kajak.

8) **Pro Hunting AB** strax utanför Östersund, som märker älgjakt i nordvästra Jämtland.

9) **Rid i Jorm** i byn Jormvattnet i nordvästra Jämtland, som märker fjällturridning med Islandshästar,

fjällvandring med packhästar och grottexpeditioner .

10) **Vildmark i Värmland** i Torsby i Värmland, som märker timmerflottfärder på Klarälven.

11) **Vägvisaren - Samiska Upplevelser** från Sörkaitum sameby och Gällivare, som märker vandring med klövjerrenar, samiska upplevelser och vintertur i rensläde.

12) **Äventyrsresor AB** i Stockholm, som märker guidade kajak-paddlingar och grupputflykter i kajak i Stockholms skärgård.

Läs mer om varje företag på www.ekoturism.org under "Naturens Bästa" och rubriken "Godkända arrangörer".

GRATULATIONSMEJL, RADIOINSLAG OCH NYA AFFÄRSMÖJLIGHETER

Det är för tidigt att dra några slutsatser om Naturens Bästa som avgörande försäljningsargument. Ett framgångsrikt varumärke byggs inte på en eftermiddag, utan kräver snarare envist arbete under många år. Däremot ville SAFARI stämna av de första omedelbara reaktionerna runt om i landet efter presentationen av det första dussin godkända arrangörer av svensk ekoturism.

- Ett femtiotal gratulationsmejl har strömmat in från hela Europa, berättar Claës Ljung på **Alvhaga Vildmark** i Halland, som nu märker upp råbocksjakt och ett nyutvecklat kanotpaket. Ur högen av gratulanter nämner han bland annat Jägarförbundet, kommunstyrelsen i Falkenberg, handläggare på Världsnaturfonden och naturskyddare i Polen.

- Veckan efter presentationen på Bullerö kom TV 4 i Halland hit och filmade, vilket blev ett inslag på de regionala TV-nyheterna.

- Dessutom har flera gäster börjat fråga om kvalitetsmärknigen

Naturens Bästa. När jag då berättar om vad den nya svenska ekoturismmärknigen står för, så möts jag enbart av positiva reaktioner, avslutar Claës Ljung.

I Hälsinglands djupa skogar ligger **Larsbo Gård**, som blev den första representanten för Bo på Lantgård inom Naturens Bästa.

- Nyligen gjorde Radio Gävleborg ett tjugo minuter långt inslag, och under hela dagen berättade man på de lokala nyheterna om att Larsbo Gård nu är en godkänd arrangör av svensk ekoturism, rapporterar Åsa Frick.

- Detta har gett en hel del lokal uppmärksamhet. Vi märker också att fler privatpersoner nu ringer och frågar om vårt utbud. Framför allt dagarna efter att Expressen skrev om Naturens Bästa.

- Intressantast är kanske ändå förra veckans erbjudande. Då ringde Sveaskog och berättade att man ville förmedla konferenser till oss på Larsbo Gård. Vi har nämligen med ett halvt dussin andra arrangörer blivit utvalda till ett sam-

arbete med Sveaskog. Här finns en klar koppling till Naturens Bästa, men också det miljöarbete som den regionala turistorganisationen HälsingeTur gått i spetsen för de senaste åren, poängterar Åsa Frick.

Längst i norr meddelar Lennart Pittja på **Vägvisaren - Samiska upplevelser** att årets märkta vandringar med klövjerrenar nu är fullbokade och nästa år kommer de att marknadsföras ännu bättre internationellt.

- Flera pusselbitar har den senaste tiden fallit på plats, och lanseringen av märkningssystemet Naturens Bästa har definitivt varit en bidragande orsak, framhåller Lennart Pittja.

Även om den massmediala uppmärksamheten i Norrbotten har begränsats till artiklar i Norrbottens Kuriren och Norrländska Socialdemokraten, så har Lennart Pittja och hans arbetskamrater noterat ett stort intresse för den nya märknigen.

- Det har varit en hel del ståhej, och många uppskattande kommen-

tarer. Men roligast är nog att flera lokala arrangörer har hört av sig för att få veta mer om Naturens Bästa. Det tyder på att märkningen har fått ett bra genomslag i branschen, och förhoppningsvis att fler duktiga arrangörer kan godkännas av systemet det närmaste året, avslutar Lennart Pittja.

- Nu är stenen i rullning, summerar Per Jiborn märkningsansvarig på Naturens Bästa.

- De godkända arrangörerna har en viktig uppgift i att ge Naturens Bästa ett konkret innehåll, bland annat i form av minnesvärda upplevelser, kunniga guider, miljöanpassade och kvalitetssäkrade arrangemang och konkret natur-skyddsnytta.

- Å andra sidan har vi inom Svenska Ekoturismföreningen och våra samarbetspartners ett stort ansvar för att utveckla märkningssystemet, öka antalet godkända arrangörer och aktivt marknadsföra Naturens Bästa som vägvisare till några av de bästa upplevelserna i svensk natur.

SAXAT UR GRATULATIONS- KÖREN...

Presentationen av de första tolv godkända ekoturismarrangörerna på Bullerö den 16 maj gav upphov till spontana gratulationer och glada tillrop runt om i Sverige. Här är ett axplock bland de gratulationer som nådde föreningen fredagen den 17 maj.

Grattis till ett bra och offensivt jobb !
Kjell Larsson
Sveriges Miljöminister

*Grattis till de tolv !
Lycka till med det fortsatta arbetet.*
Tommie Jirhed
Turistchef på HälsingeTur

Grattis till ett lyckat genomförande!
Karin Backman
Landstingsförbundet / Enheten för
tillväxt och regional utveckling

REGERINGEN VÄLKOMNAR

Den nya svenska ekoturismmärkningen **Naturens Bästa** har inte bara väckt stort intresse ute bland många natur- och kultur-turismföretag runt om i Sverige. Även på högsta politiska nivå följer man utvecklingen.

I regeringens skrivelse 2001/02:173 **"En samlad naturvårdspolitik"** står att läsa följande under avsnitt 3.9 *"Naturturism och naturvård - ömsesidig nytta"*.

"Ekoturism kan bli föregångare när det gäller att utveckla former för ömsesidigt samarbete och nytta mellan naturvård och turistnäringen. Regeringen välkomnar en oberoende svensk ekoturismmärkning under Ekoturismåret 2002."

Göran Persson & Lena Sommestad
(Miljödepartementet)
Stockholm den 14 mars 2002

Läs hela skrivelsen **"En samlad naturvårdspolitik"** på <http://miljo.regeringen.se/propositionermm/skrivelser/index.htm>

ETT STORT TACK TILL VÅRA SPONSORER

Den 16 maj stävade ångfartyget Blidösund ut mot Bullerö i Stockholms skärgård. Där ute bland nyanlända svalor och i ett strålände majväder presenterade Hans Fahlén det första dussinet godkända arrangörer av svensk ekoturism.

Svenska Ekoturismföreningen arrangerade skärgårdskryssningen, som blev verklighet tack vare värdefulla bidrag från följande organisationer och företag.

MÅNGA VILL VETA MERA

Nu duggar inbjudningarna tätt att komma och presentera Naturens Bästa. I vår har vi pratat ekoturism och märkning på den internationella konferensen om arktisk ekoturism i Hemavan, för Nordiska rådets tillsatta arbetsgrupp för utvecklandet av hållbar turism i Norden och på den nationella naturbrukskonferensen för rektorer på naturbruksskolor och regionala politiker.

Nordiska Rådet har som mål att gemensamt marknadsföra nordisk hållbar turism och kanske i framtiden utforma ett märkningssystem för hela Norden. Och då kan våra erfarenheter komma väl till pass. Fler ekoturistiska produkter ökar behovet av utbildade naturguider vilket givetvis är intressant för Naturbruksskolorna runt om i landet men även ekoturism som alternativ inkomstkälla för jord- och skogsbruk väckte entusiasm.

Centrum för Biologisk Mångfald och Näringslivets Miljöchefer är andra verksamheter som bjudit in oss för att presentera märkningsprojektet vilket vi förstås är glada för. Vi ser det som mycket viktigt att samarbeta och utbyta erfarenheter med så många instanser som möjligt.

EN LÄNK TILL DEN INTERNATIONELLA MARKNADEN

Prislappen på ekoturism, som per definition vill skapa jobb i glesbygd och klirr i den lokala kassan, blir ibland för hög för svenska gäster. Då kan utländska turister vara ett bra komplement, men för att lyckas internationellt krävs kontakter och kunskap. Sweden Active Holiday med säte i Göteborg vill bli en partner för kvalitetsarrangörer som funderar på att börja sälja till utlandet.

- Det finns en tydlig internationell trend mot specialresor där stilla naturupplevelser kombineras med god mat och spännande boende, inleder Olle Wendt på Sweden Active Holiday.

- Titta exempelvis på den franska marknaden för utländska vandringsresor. Utbudet är enormt, men trots fantastiska förutsättningar här i Sverige, så har ända fram till nu svenska produkter lyst med sin frånvaro, framhåller Olle Wendt.

Via försäljningsorganisationen Top 10 Fishing har Olle Wendt i åtskilliga år framgångsrikt sålt svenskt fiske till utländska sportfiskare. Nu engageras han också i Sweden Active Holiday och får ansvar för olika natur- och aktivitetsarrangemang.

- Men, fortsätter Olle Wendt, för att lyckas på en utländsk marknad krävs att arrangemangen anpassas och förpackas enligt internationell efterfrågan och standard. Ett spännande och väl genomfört besök i svensk natur är något som utländska besökare mycket väl kan betala rätt många kronor för, men då givetvis under förutsättning att kvaliteten på hela arrangemanget verkligen håller måttet.

Olle Wendt välkomnar därför den nya svenska kvalitetsmärkning av svensk ekoturism och förklarar: - Naturens Bästa öppnar intressanta samarbetsmöjligheter, och kan förhoppningsvis sporra än fler turistentreprenörer att försöka kvalitetssäkra sina arrangemang. Då får vi också ett än större utbud av duktiga arrangörer att presentera för omvärlden.

Under våren har Sweden Active Holiday även uppmärksammats för sina resor till Hornborgarsjön för engelska fågelskådare. Men företaget menar att det finns plats för mycket mer än bara trandans i produktportföljen och vill gärna ha kontakt med fler duktiga arrangörer av unika svenska naturupplevelser.

- Vi inbjuder alla de som vill samarbeta med oss och tror att man har något intressant att erbjuda utländska besökare. Tillsammans är jag övertygad om att vi kan utveckla många fler högkvalitativa spetsprodukter för olika kundgrupper runt om i Europa, avslutar Olle Wendt.

Du som är intresserad kan kontakta Sweden Active Holiday på telefon 031 - 81 83 58 eller via mejl till

olle.wendt@swedenactiveholidays.se

SYMBOLISKA SPEKULATIONER

Inför offentliggörandet av kvalitetsmärket "Naturens Bästa" på TUR-Mässan i Göteborg var tydligen spänningen på topp, och runt om i Sveriges gick diskussionerna höga om symbolens utformning. SAFARI vill inte undanhålla sin läsekrets de vilda spekulationer som framfördes i Grönköpings Veckoblad.

"Den så kallade Ekoturismföreningen har nu färdigställt reglerna för standardmärkning av ekoturism. Logotypen är ännu inte vald utan föreningen väljer mellan tre förslag:

- *en svan indränkt i miljövänligt flygbränsle,*
- *en glad lite halvpackad gris på Ålandsfärjan*
- *en svartvit kinesisk panda som växlar svart."*

Ur Grönköpings Veckoblad från den 18 mars 2002.

SAMISK FÖRETAGARE REPRESENTERAR ARKTISK EKOTURISM VID FN-TOPPKONFERENS I QUEBÉC

Pressmeddelande 2002-04-28

Deltagare från alla de åtta arktiska länderna har under tre dagar varit samlade i Hemavan i Västerbottensfjällen, för att där diskutera hur turismen till världens nordliga områden på bästa sätt ska kunna kombineras med naturskydd, lokal utveckling och försvar av kulturvärden.

Under konferensen, som var en av sex i världen i FN-organet UNEPs regi, togs sammanlagt ett hundratal rekommendationer fram. De viktigaste av dem kommer att presenteras på FN-toppkonferensen om Ekoturism, vilken hålls i Québec 19-22 maj, som en del av FNs Internationella Ekoturismår 2002.

Bland annat rekommenderade konferensen de arktiska ländernas regeringar att aktivt börja använda sig av ekoturismen som ett viktigt redskap för att samtidigt uppnå både ekonomisk utveckling och naturskydd. Något som bland annat kräver att investeringar görs i ekoturismutveckling, och att resurser beviljas till utbildning av lokala, och blivande entreprenörer. Behovet fördes också fram av ett gemensamt certifieringssystem för Arktisk ekoturism, baserat på WWFs tio riktlinjer för turism i Arktis.

Konferensen betonade starkt lokalbefolkningens och urbefolkningarnas roll i den utvecklingen. Man förde också fram ett antal konkreta förslag på hur fartygsbaserad turism i Arktis ska kunna göra mindre skada och ännu mer nytta än idag.

Ann-Kristine Vinka, från det samiska ekoturismföretaget **Lapplandsafari** i Ammarnäs i Västerbotten, utsågs av konferensen att presentera dess slutsatser på FN-mötet i Québec. Lapplandsafari vann år 2001 det stora arktiska turismpriset WWF Arctic Award, och utsågs dessutom 1999 till Årets Ekoturismföretag av Svenska Ekoturismföreningen.

2002 års pristagare av WWF Arctic Award, presenterades också på konferensen, och valet hade fallit på Alaska Wildland Adventures.

Arrangörerna bakom Hemavan-konferensen var WWFs Arktisprogram, Svenska Ekoturismföreningen, länsstyrelsen i Västerbottens län, Alaska Wilderness Recreation and Tourism Association och The International Ecotourism Society (TIES). Mötet skedde i UNEPs regi och deltagarna var ett 70-tal representanter för researrangörer, organisationer och myndigheter från Alaska, Canada, Sibirien, Ryssland, Grönland, Island, Sverige, Norge och Finland.

Kommentarer:

Samantha Smith, WWF Arctic Programme:

- Konferensen visade att ekoturismen verkligen har kommit upp på dagordningen på högsta nivå, runt om i Arktis, samtidigt som det finns en gräsrotsenighet om att verkligen ta tag i turismen. Det glädjer mig också att konferensen bekräftade sitt stöd för ett certifieringssystem baserat på WWFs tio riktlinjer för turism i Arktis. Det kommer att bli ett viktigt redskap för naturskydd och lokal utveckling.

Staffan Widstrand, Svenska Ekoturismföreningen:

- Vi presenterade här för första gången inför en bred internationell publik vårt alldeles nyligen lanserade svenska kvalitetsmärknings-system för ekoturism, **Naturens Bästa**. Såväl själva systemet som den process som ledde fram till det väckte ett intensivt intresse och framhölls som en utmärkt förebild för andra liknande märkningar. **Naturens Bästa** är världens hittills andra märkningsystem för ekoturism, någonsin. Dessutom både Europas och Arktis första.

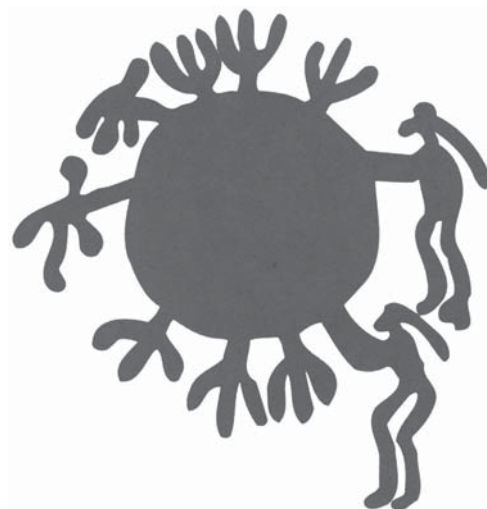
Mats-Rune Bergström, Länsstyrelsen i Västerbotten:

- Det var hemskt roligt att se hela Arktis komma till Hemavan, och dessutom var det givetvis extra roligt att en samisk företagare från fjällbyn Ammarnäs valdes att representera hela Arktis.

Rekommendationerna från konferensen finns att läsa på ekoturismföreningens hemsida: www.ekoturism.org

Länktips:

Vår "systerorganisation" i Alaska, The Alaska Wilderness Recreation & Tourism Association (AWARTA) har gjort en del spännande projekt för att bättre integrera den snabbt växande turismen med lokala förhållanden runt om i Alaska. Mer information finns på hemsidorna www.awarta.org, www.guidingalaskatourism.org och www.alaskaecotourism.org

VARMA MÖTEN I ARKTISK

Efter några intensiva dagar på den arktiska konferensen om ekoturism är det framför allt två saker jag bär med mig hem. Möten med människor från åtta olika nationer runt Nordpolen. Och den positiva responsen på Naturens Bästa.

Ett syfte med konferensen var att skapa en mötesplats för utbyte av erfarenheter och för att knyta kontakter. Så blir det. Här byter amerikaner erfarenheter med ryssar, islänningar med finländare och svenskar med kanadensare.

Och som alltid är det i pauserna som de bästa samtalen kommer till. På kafferasterna, luncherna, middagarna och i baren hörs många diskussioner och smittande skratt.

Framför brasan sitter Per Nils, same från Sverige och Leslie, enuit från Nunavut i Kanada och utbyter kulinära erfarenheter vad det gäller ren och den kanadensiska kusinen caribou. När orden inte räcker tar de till händerna för att visa vilka delar de gillar bäst. Att bogen och delar av huvudet är läckerheter är de överens om. Men Leslie rynkar på näsan när Per Nils berättar om blodkorv och tarmar som

används som korvskinn, medan Per Nils inte kan förstå att man gör dessert på cariboufett och blåbär! Senare på kvällen får vi höra en sällsam duett av enuitisk strupsång och samisk jojok.

På konferensen är det första gången vi presenterar märkningsprojektet internationellt, och vi är förstas lite spända på reaktionerna, här bland alla ekoturismexperter – många av dem skeptiska till certifieringssystem. Men omdömena var i stort sett odelat positiva – Naturens Bästa upplevs som genomarbetat, genuint och väl förankrat både hos den enskilde företagaren som de stora turistorganisationerna.

Vi i svenskgruppen kunde efter fyra dagars konfererande och diskussioner i workshops och gemensamma sessioner bara nöjt konstatera att vi gjort ett utomordentligt bra jobb som vi kan vara mycket stolta över. Och med mycket råg i ryggen åka hem för att fortsätta jobba för att det ska bli ett så bra system som alla förväntar sig och håller ögonen på.

Annelie Nilsson

GOTT HOPP OM NYA PENGAR

Arbetet med att utveckla och bygga upp kvalitetsmärknings **Naturens Bästa** kommer att fortsätta. Ekoturismföreningen har ansökt om pengar för en uppbyggnadsperiod under tre år. Målet är sedan att märkningsystemet **Naturens Bästa** från och med år 2005 ska stå på egna ben med hjälp av märkningsavgifter och intresserade sponsorer.

I slutet av mars skickades ansökningar till Statens Jordbruksverk och Turistdelegationen. På Jordbruksverket är man i full färd med att granska och handlägga vår ansökan, medan Turistdelegationen redan har aviserat ett bidrag på 1 500 000 kronor under tre år.

Delegationens chef Göte Ekström säger till SAFARI att ett formellt beslut kommer inom en snar framtid.

- Vi inväntar just nu regeringens godkännande för att formalisera vårt beslut. Så fort vi får det, ger vi också Ekoturismföreningen klartecken att fortsätta ett framgångsrikt arbete.

FOKUS PÅ LOKALBEFOLKNINGEN I QUEBEC

Safari ringde upp Anne Kristin Vinka som just kommit hem från FN-konferensen i Quebec där hon representerade hela den arktiska regionen för att höra hur det var.

Var det en lyckad konferens?

-Ja, framför allt för att arrangörerna verkligen vann sig om att ta till vara lokalbefolkningens intressen och få lokal förankring. Och man försökte få fram konkreta förslag som delegaterna kunde ta med sig hem och börja arbeta med direkt. Sedan önskar jag att det varit mindre prat och mer dialog.

Var det speciellt för dig som same att vara där?

-Ja, det var fantastiskt att få uppleva hur mycket urbefolkningarna har gemensamt. Och vilken kraft och vilja det finns att bevara och sprida kunskap om sin kultur med hjälp av turismen!

Hur vill ni göra det?

-Genom att utveckla just ekoturismen som tar hänsyn till lokalbefolkningens inklusive urbefolkningens situation och ser till att pengarna stannar i bygden. Som det är i många, framför allt fattiga länder i dag, så försvinner 80% av intäkterna från orten. Det gäller att ändra på det missförhållandet.

Hur ska det gå till?

-Jag tror personligen på att man utvecklar ett slags mentorskap där erfarna ekoturismföretagare tar ett ansvar att sprida kunskapen vidare och hjälpa nystartade företag, både inom landet och mellan länder. Och man skulle ha stor hjälp genom att utveckla gemensamma riktlinjer för bra ekoturism som anpassas till varje lands speciella förutsättningar. Men det gäller att använda ekoturism som ett verktyg att i första hand höja välbefinnandet i byar och mindre

orter, för att sedan låta det spridas vidare som positiva exempel. Det är för stort att börja med ett helt land.

Fick du några kommentarer på Naturens Bästa?

-Ja verkligen! Det som imponerade mest var att det är ett system utvecklat från gräsrotsnivå och med bred förankring. Många utbrast att det var precis detta de väntat på: ett handfast, enkelt system som är anpassat till småföretagen.

Vad händer nu med resultaten från mötet?

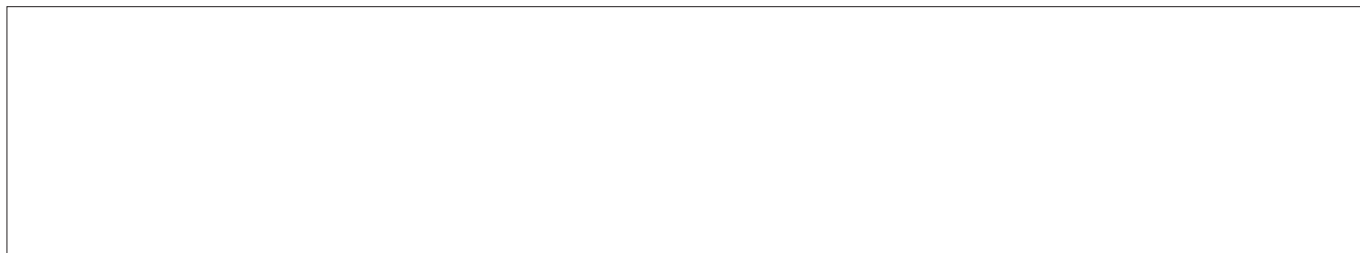
-Rekommendationsdokumentet som togs fram kommer att presenteras på en konferens om hållbar utveckling i Johannesburg senare i år. Och då hoppas jag att många länder får upp ögonen för ekoturismens fördelar.

SVERIGES RESE- OCH TURISTRÅD MARKNADS- FÖR VARUMÄRKET SVERIGE OCH HJÄLPER FÖRETAG ATT NÅ UTLÄNDSKA BESÖKARE

TuristRådet har funnits i sin nuvarande form sedan 1995 och ägs till 50% av staten och till 50% av privata turistföretag. TuristRådets uppdrag är att profilera Sverige som ett attraktivt resmål och medverka till att stödja svenska turistföretags marknadsföring utomlands.

TuristRådet bearbetar följande marknader

Varumärke Space for Minds

Den bild man har av ett land är själva grunden för all bedömning av enskilda svenska produkter. Skall man välja ett land som resmål räcker det inte med en bra produkt, man måste ha någon sorts kännedom och ett intresse, innan man slår till och köper produkten. Återköpen, dvs att kunden eller hans bekanta återvänder, innebär att varumärket stärks.

TuristRådet har tagit fram en konkret "verktygslåda" med tjänster som vi erbjuder svenska turistföretag som vill medverka i våra aktiviteter utomlands för att på ett kostnadseffektivt och smidigt sätt "nä ut". Marknadsaktiviteter 2003 som TuristRådet erbjuder kommer från mitten av juli att finnas beskrivna på swetourism.se. Hittills har Sverige mest satsat på privatresor, men TuristRådet ska nu göra en ordentlig satsning även på mötesmarknaden.

Detta ska ni förvänta er av TuristRådet

- Marknadskunskap – gratis nedladdningsbara pdf:er finns på swetourism.se i form av marknadsbeskrivningar. Boken Det goda värdskapet är första steget tillsammans med en inspirerande seminarierie i projektet Det Svenska Värdskapet för att höja attraktionskraften för hela Sverige som resmål och även för enskilda produkter.
- Konsumentbearbetning – pro-

jektet visit sweden har fem hörnstenar: Contact Center med service på nio olika språk, distribution av information om Sverige och svenska turistprodukter, kunddatabas, IT-resurscentrum och www.visit-sweden.com

- Bearbetning av säljledet. Fackmässor, workshops, roadshows, nyhetsbrev, mm. En förteckning av de viktigaste researrangörerna med svenska produkter lämnas från 2003 per marknad på swetourism.se liksom en agentmanual med grundläggande kunskaper om transporter, boende, ström, etc. Ett av Ekoturismföreningens medlemsföretag fick nyligen hjälp av TuristRådet med att i Frankrike hitta lämpliga researrangörer/återförsäljare av vandringsresor till Sverige.
- Konsumentkontakter inklusive konsumentmässor, mm. Se visit-sweden ovan.
- Bearbetning av utländska medier – pressresor, pressträffar, pressmeddelanden, bildbank som du kan ansluta dina produkter till och nätverksträffar för turistnäringen kring mediefrågor.
- Kompetensutveckling – ladda ner en vägvisare till export "Exportguiden del 1 och 2" från swetourism.se. Föreläsningar eller kurser inom export, varumärke och kommunikation, omvärld och trender, kundkommunikation, mm.

Det är mycket på gång inom TuristRådet. Många kampanjer med olika inriktning erbjuds på olika marknader; familj, aktiv ferie, fiske, vinter, outdoor, sommar, mm. För mer info se www.swetourism.se. Där kan du också prenumerera gratis på TuristRådets nyhetsbrev Oss Emell@n och ta del av vad som händer i branschen.

/Ellika Nyqvist
Sveriges Rese- och Turistråd

TURISTINDUSTRIN

TURISMUTBILDNINGAR 2001

Enligt WTO kommer 7% av jordens befolkning att göra internationella resor om tio år (idag 3,5%). En fördubbling av marknadspotentialen! Turismen är redan idag världens största industri med den starkaste tillväxten.

I Sverige omsätter turistindustrin 135 miljarder kronor och sysselsätter drygt 111.000 helårsverk – eller alla invånare i Helsingborg. Av 8000 svenska turistföretag är ca 80% microföretag, dvs färre än tio anställda. Exportvärdet är 37,5 miljarder kronor att jämföra med till exempel läkemedelsindustrins 36 miljarder, svensk musikexport 4,6 miljarder och personbilar 39 miljarder. Svensk turism är dessutom den enda exportindustri som levererar moms till statskassan; 5,8 miljarder. Bara momsintakten för turismen är större än totala exportvärdet för svensk musikindustri.

Sett till de nordiska länderna har Sverige ökat sin andel av utländska turister mer än någon annan av våra grannar:

- Sverige +5,7%
- Finland +1,7%
- Norge -2,5%
- Danmark -2,6%

Framtidens resande ställer nya krav på specialisering. Turister blir allt kräsare, kräver nya upplevelser och bättre kvalitet. Trendanalyser visar på allt kortare och mer individuellt resande. Miljöaspekter blir allt viktigare och det är ingen slump att såväl Turistdelegationen som Turistrådet har engagerat sig i arbetet med en svensk ekoturismmärkning. Intresset för kvalitetsmärkningen är stort på utlandsmarknaderna. De flesta av våra utlandskontor har informerat om Naturens Bästa i pressmeddelanden och nyhetsbrev.

Turistrådet arbetar för att Sverige skall få fler besökare och större exportintäkter. De som väl bestämmer sig för att komma hit är enligt det tyska undersökningsinstitutet IPK bland de nöjdaste i Europa. Tillsammans med Island toppar vi listan. Hela 96% av utländska besökare är mycket nöjda med sin resa till Sverige. Det är en viktig faktor när det gäller marknadsföringen av Sverige som resmål eftersom de allra flesta kunder väljer resmål efter rekommendationer från släkt och vänner.

/Ellika Nyqvist
Sveriges Rese- och Turistråd

En kartläggning har utförts av Högskolan Dalarna på uppdrag av Turistdelegationen. Rapporten är en uppföljning av den undersökning som Turistdelegationen genomförde 1997. Målet är att på ett tydligt och överskådligt sätt visa:

- Vilka utbildningar som finns inom turismen i dag.
- Vad utbildningen leder till och vilka krav som ställs för att bli antagen som elev.
- Vilka krav som ställs på behöriga lärare och vilka läromedel som används.

Undersökningen visar att turismutbildningar i flera avseenden utvecklats sedan undersökningen som genomfördes 1997. Antalet utbildningsplatser har i vissa fall, däribland högskolestudier, fördubblats.

Läs rapporten (i pdf-format) i sin helhet på www.tourist.se

TACK TURISTRÅDET!

Sveriges Rese- och Turistråd grattade de första märkta företagen med det nyutkomna boken "Det Goda Värdskapet". En bok de tänkt ska inspirera och stimulera till ökat värdskap, stolthet, attraktionskraft och lönsamhet. Och så här tyckte en av företagen om boken:

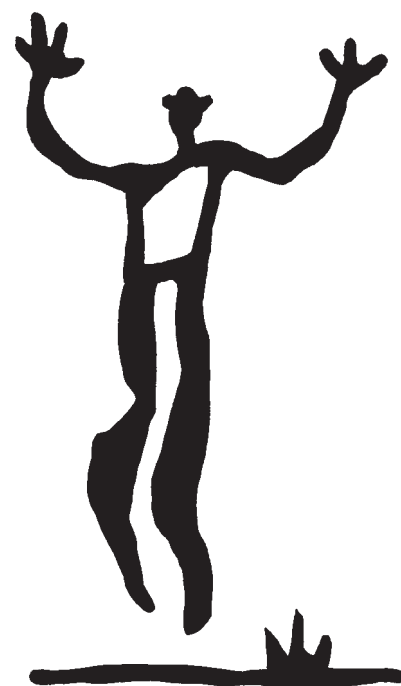
Tack till turistrådet som sänt ut denna förträffliga bok till oss pionjärer inom Naturens Bästa! Har sträckläst den! En rolig och lättsam bok om det som är själva kärnan i vår verksamhet; värdskapet. Har under några år under olika utbildningar inom företagsekonomi och turistverksamhet brottats med begreppen kunder och marknadssegment och tyckt att det hela verkar hjärtlöst och främmande.

Nu äntligen kommer en motbild till allt detta! GÄSTER och VÄRDSKAP står i centrum för oss och för många andra inom turismsektorn. Vad skönt att få sina tankar bekräftade av en man med mångårig erfarenhet i branschen!

Ni som inte skaffat den: Gör det genast! Ni som inte läst den: Gör det, så ni inte missar nå't väsentligt!! En stor kram och puss till Janne Gunnarsson!

Hälsar bokmalen Åsa Frick Larsbo gård, Hälsingland

Boken finns att beställa till specialpris på www.swetourism.se/vardskap

SMÅSKALIG NATUR-KULTUR-HISTORIA- TURISM, EKO-TURISM, HÅLLBAR TURISM

Eddy Oord, projektpedagog och företagskonsult har skickat in ett debattinlägg med syfte att bidra till en diskussion kring vad som krävs för att garantera en ständig pågående läroprocess i märkningsarbetet.

Utan turister ingen turism, turism förutsätter turister

Ekoturismens trovärdighet ligger inte endast i vår beredskap att vara Miljövänliga utan också i vår förmåga att vara Gästvänliga. Det är gästerna som slutligen bedömer såväl förpackningen som innehållet i våra turistprodukter. Gästerna ser på upplevelsens total-kvalitet, på såväl den tekniska som den funktionella kvaliteten.

Gästernas domslut är entydigt och rakt på sak, antingen *bra* eller *dåligt* upplevd totalservice-kvalitet på våra ekoturist-erbjudanden/-paket. Gästernas domslut utgör grunden för all kvalitetsutvecklingsarbete i det enskilda ekoturismföretaget, inom förekommande företagsallianser/-nätverk och inom Ekoturismföreningen.

Norms and values

Den småskaliga turistnäringen är på väg att hitta sina egna normer och sina egna värderingar. Ekoturismföreningen har lyckats ta fram en gemensam värdegrund, vilket har kommit till uttryck i ett nytt märkningssystem och ett nytt varumärke för kvalitetsmärkt svensk ekoturism "Naturens bästa". Det nya märkningssystemet innehåller principer och regler som förpliktar alla aktörer att åstadkomma kvalitativa mervärden. Det gäller att prestera/leverera något utöver det vanliga, något som gästerna uppskattar

och är villiga att betala för. Ett annat ord för mervärde är vinst (vinst för alla intressenter även för gästerna). Gästen är och förblir den viktigaste intressenten bland intressenterna. Det kan vara på sin plats att understryka att Ekoturism är en näring och ingen ideell verksamhet. Sedan är det också sant att det *inte* är en näringsverksamhet som kan stoltsera med en stor avkastning på insatta medel.

Märkningsarbetet skall leda till en rad gemensamma tanke- och

ett antal Workshops för att kunna skriva våra "egna böcker". Vi skall arbeta i verklighetens verklighet enligt "Real life learning" metoden. På så sätt blir vi en del av lösningen.

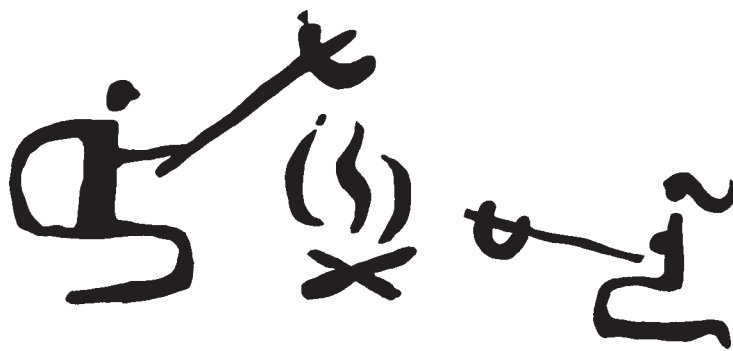
Ekoturismens första målgrupp är lokalbefolkningen. Köper inte lokalbefolkningen aktörernas ekoturistprodukter/-paket har vi ingenting att sälja till den egentliga målgruppen, miljömedvetna turister/gäster och incentive-resenärer. Ekoturismaffärer bygger på ömsesidig tillit och respekt. Respekt för lokalbefolkningens levnadssätt, tillit till turistföretagarnas/ aktörernas självupplevda kunskaper och erfarenheter samt respekt för de av samhället prioriterade miljövärden och miljöområden.

Bruka, inte förbruka, självklart för etniska minoriteter och ursprungsbefolkningen, självklart också för märkta ekoturismföretagare/-aktörer/-produktägare.

Ekoturism kännetecknas av balans och harmoni och bygger på samförstånd mellan lokala och regionala intressenter som står för en uppsättning gemensamma normer och värderingar.

Eddy Oord
Projektpedagog och företagskonsult inom ekoturistnäringen

Vill du också diskutera något ämne som engagerar dig är du välkommen att höra av dig till redaktionen.

handlingsberedskaper för att kunna förverkliga våra gästverksamhetsidéer och för att nå våra uppsatta miljömål. Ekoturistföreningen tillsammans med sina samarbetspartners har inlett märkningsarbetet med en första grupp ekoturismföretagare som vill märka sina olika ekoturistprodukter. Märkningsprocessen är igång. Nu gäller det att göra rätt saker på rätt sätt för att nå avsett resultat och maximal uppmärksamhet på marknaden.

För att åstadkomma resurs- och resultat effektivitet i verksamheten bör de märkningsansvariga partners anlita en sakkunnig miljökonsult och en yrkeskunnig turismkonsult. Tillsammans kan dessa kunskapsbärare inleda en lärande process *med* alla direkta- och indirekta ekoturismintressenter. Processen innebär att lära med varandra och lära genom andra. Vi behöver inte läsa en massa böcker, vi skall däremot anordna

TRANDANS FÖR ENGELSMÄN

I april var det premiär för de första organiserade fågelskådarresorna till Hornborgarsjön. Två grupper med totalt ett tjugotal naturintresserade engelsmän fick uppleva trandans, hackspettar och ugglor under några dagar i Västergötland. En blygsam skara besökare kan tyckas, men den ekonomiska betydelsen av engelsmännens visit överskrider förmodligen intäkterna från tusen svenska genomsnittsbesökare.

Mängder av tranor och trandans på nära håll blev oförglömliga upplevelser för de gästande engelsmännen. Men resans höjdpunkt blev kanske ändå närkontakten med Europas största hackspett - en svart skönhet med röd kalufs. - Det är så förtvivlat lätt att bli hemmablind, inleder Lalle Bergenholtz och förtydligar.

- Svenska spillkråkor på nära håll i rätt miljö är häftiga upplevelser för engelska fågelskådare. När besöket dessutom bjöd på hoande slaguggla, så var lyckan nästan total.

Svenska fågelupplevelser är fortfarande ett ganska okänt begrepp i England. Faktum är att många engelsmän väljer Finland när man vill uppleva vildmark och spännande natur. Nu är detta dock på väg att ändras, och i år kunde intresserade engelska fågelskådare besöka Hornborgarsjön och dess omgivningar under några dagar.

Huvudattraktionen var givetvis trandansen, men även svenska hackspettar och ugglor stod högt upp på dagordningen, och dessutom erbjöds en lagom dos svensk medeltidshistoria. Något som Västergötland med fördel kan bjuda på.

Drygt tio tusen kronor kostade paketet som inkluderade flygresan från London till Göteborg, lokala transporter, helpension med övernattningar på Dagsnäs slott och guideade fågelskådarturer. En prislapp som inte verkar avskräcka.

- Framtiden ser intressant ut, svarar Lalle Bergenholtz. Höstens

fågelskådarresor till Öland och Falsterbo är i stort sett slutsålda, och redan nu är merparten av platserna till nästa års resor till Hornborgarsjön bokade.

Efter drygt 50 år i resebranschen bör Lalle Bergenholtz fingertoppskänsla för nya marknader tas på allvar, men som alltid beror framgången på andelen nöjda kunder. - Jag vill nog påstå att årets premiärbesökare var sanslöst nöjda, framhåller Lalle Bergenholtz. Dels fungerade i stort sett allt praktiskt runt arrangemanget, och dessutom hade vi tur då de eftertraktade fåglarna behagade visa upp sig. Jag vill också poängtera vikten av kunniga och inte minst trevliga guider. Gästvänlighet har kanske inte alltid varit en svensk specialitet, men förhoppningsvis ser det ut som vi är på väg att lära oss.

- Rätt skött kan denna nischmarknad gå en lovande framtid till mötes, avslutar Lalle Bergenholtz.

En och annan rynkar kanske mistänksamt på näsan åt pratet om nischer och tillväxt på flera tusen procent. Tjugo engelska fågelskådare utgör ändå bara en skrattretande tiondels promille av Hornborgarsjöns totalt 150 000 besökare. Vad dessa skeptiker då glömmer är att vårens tjugo premiärbesökare tillförde den lokala kassan uppskattningsvis lika mycket pengar som tusen vanliga dagsbesökare. Medan engelsmännen konsumerade logi, god mat och guidetjänster, så betalar vi svenskar ofta bara en parkeringsavgift och ett kort cafébesök.

Vilken besökstyp som ur det perspektivet ger destinationen störst värde, som attraktion med trandans och myllrande våtmarker, är ingen svår matematisk nöt att knäcka.

Text: Per Jiborn

KULTUREN VIKTIG VID SEMESTERVAL

52 procent av svenska folket väljer semesterort på grund av kulturmiljö eller kulturutbud. Det visar en färsk undersökning som Riksan tikvarieämbetet har genomfört. - Att kultur och kulturutbud är viktiga för lusten att åka till ett speciellt resmål är inget nytt. Men för turistnäringen är det viktigt att konstatera att kulturen är en faktor att satsa på, säger Jonas Grundberg, forskare vid ETOUR.

- Undersökningen bekräftar vad vi har anat. Kulturmiljön har långt större betydelse för fritidsresandet än vad som brukar antas, säger Kjell-Åke Aronsson, forskare vid ETOUR.

Det visar sig också att 56 procent hämtar sin information om kulturmiljöer, museer och kulturbyggnader via turistbyråer, guider eller reseledare.

- Undersökningen bekräftar det som Jonas Grundberg vid ETOUR tar upp i en kommande rapport, nämligen att informationen om kulturmiljön måste finnas där besökarna finns. Den struktur som kulturarvssektorn haft i snart hundra år, med museer i residensstäderna, motsvarar inte dagens behov inom kulturturismen, säger Kjell-Åke Aronsson.

Beställ rapporten [Kulturarv, turism och regional utveckling](#) jonas.grundberg@etour.se

DRÖMRESOR I SVERIGE

Norra Lappland är den region i Sverige som flest svenskar drömmer om att resa till. Andra populära resmål är Jämtland/Härjedalen, Gotland samt Stockholm. Det visar en färsk studie som genomförts av turismforskningsinstitutet ETOUR.

Undersökningen omfattar 1 000 svenskar år 2002 och 2 000 svenskar år 1999. Frågan gällde vart de skulle åka om de vann en gratisresa inom Sverige.

- Om man jämför de båda åren, så har hela fjällkedjan gått framåt. Norra Lappland, Jämtland/Härjedalen samt Sälen-fjällen har alla stärkt sina positioner, säger turismprofessor Bengt Sahlberg. Totalt är det år 2002 drygt 50 procent av de tillfrågade som skulle välja en resa till Norrland. Värt att notera är också att Ishotellet i Jukkasjärvi är den enda separata anläggning som nämnts, i övrigt anger man orter eller områden. (Se även fem i topp-listor nedan).

I den undersökning som genomfördes i februari i år har ETOUR också frågat om planerade Sverigeresor de kommande fyra månaderna samt bokade resor det kommande året. 25 procent av de tillfrågade har planerat en resa (gäller både privat- och tjänsteresor). I snitt har de planerat två resor per person och det är människor från storstadsregionerna som står för de flesta resorna. Stockholm, Västra Götaland och Dalarna är de län som de flesta planerat sina besök till. 14 procent av de tillfrågade har bokat en resa. På 7 miljoner svenskar (15-74 år) motsvarar det ca 1,3 miljoner bokade resor. Stockholmsregionen står för drygt 30 procent av dessa resor.

- Av naturliga skäl är det storstadslänen som är de tunga marknaderna, delvis beroende på att de har en större befolkning, men också för att de är mer aktiva än andra i sitt resande, säger Göran Svensk, ansvarig för studien.

För de bokade resorna ligger Dalarna i topp, Stockholm på andra plats och Jämtland på tredje.

Studien är en del i den s k Framtidsscanner som ETOUR

kommer att genomföra var fjärde månad. Genom dessa kontinuerliga undersökningar kommer man bli att kunna se eventuella skillnader i säsongsvariationer.

Fem i topp-listor drömrese mål i Sverige 1999

1. Norra Lappland
2. Jämtland/Härjedalen
3. Stockholm
4. Göteborg
5. Gotland

Fem i topp-listor drömrese mål i Sverige 2002

1. Norra Lappland
2. Jämtland/Härjedalen
3. Gotland
4. Stockholm
5. Skåne

Källa: www.etour.se

RÄTTELSE

I nummer 5-01 av Safari, citerades Ellika Nyqvist från Sveriges Rese- och Turistråd felaktigt. Efter den 11 september så reser fler inom kontinenterna och inte interkontinentalt som vi felaktigt uppgivit. Vi ber så mycket om ursäkt för detta misstag.

STYRELSEPRESENTATION

• ORDFÖRANDE

• Jan Wigsten, Eco Tour Production AB

• VICE ORDFÖRANDE

• Peo Jonsson, Västsvenska Turistrådet

• SEKRETERARE

• Maria Kjellström, Ekoturismföreningen

• KASSÖR

• Klas Wallin, Ecco Travel

• LEDAMÖTER

• Pelle Andersson, STF

• Karin Brann

• Filip Hedberg, Sweden Wildlifesafari

• Dan Jonasson, Fiskekonsult

• Annelie Nilsson, UTC

• Annelie Utter, Naturresor

• Gösta Westin, Äventyrsresor

• Peter Wiborn, Stud.förb. Vuxenskolan

• Staffan Widstrand, fotograf

SUPPLEANTER

Bengt Kull, 30 000 öar

Håkan Strotz, Ur Natur

Lalle Bergenholtz, TAP

Ann-Kristin Vinka, Lapplandssafari

REDAKTION

REDAKTÖR

Annelie Nilsson

MEDARBETARE I DETTA NUMMER

Per Jiborn, Olle Wendt, Eddy Oord, Ellika Nyqvist, Åsa Frick och Maria Johannessen

Vill du berätta något för Ekoturismföreningens medlemmar? Kontakta redaktionen på friagent@minmail.net, eller ring Annelie Nilsson 0703 19 01 15

MEDLEMSKAP & INFORMATION

För medlemskap och information om Ekoturismföreningen kontakta vårt kansli :

Svenska Ekoturismföreningen

Box 87, 830 05 Järpen.

Tel/fax: 0647 - 66 00 25

E-post: info@ekoturism.org

Hemsida: www.ekoturism.org

Pg: 81 39 93-3 / Bg: 5034-52 89

